

Vi ønsker våre medlemmer og lesere en riktig god sommer!

Syttende maisang.

Vilhelm Holteberg Hansen

Hører du ropet fra tusner av tunger?

Jublende hyl som fra hjertene går.

Blåøyde, vakre og livsfriske unger
roper hurra i den solfylte vår.

Hornene gjaller og trommene knitrer,

Fløytene plystrer så feiende flott.

Hjertene banker og sinnene sitrer,
der de passerer det kong'lige slott.

Kast over bord alle tyngende tanker.

Stå ikke der med et vinterkaldt sinn.

Nå er det frihetens livspuls som banker.

Lukk opp ditt hjerte - slipp foråret inn!

Husk vi er frie - lik ørnen på tinden -
syttende Mai er beviset på det.

Ser du flagget som leker i vinden?

Vakrere flagg får du aldri se!

Hør, som de herlige tonene bruser,
strømmer fra sjelen som glødende ild.

Å, jeg forstår, det er fremtidens sluser,
ungdommens lengsler som røper sitt spill!

Hjarter som ytrer - spontane og rene -
denne vår karrige jord - den er vår!
Alt vil vi ofre, vårt land vil vi tjene,
Norge skal leve i tusner av år!

Bildet er tatt 17. mai 1925. Historien bak er at ungene hadde fått penger for å kjøpe is. Eldstemann av gutta, Ragnar, hadde forslag om at de kunne la seg fotografere, da en fotograf var i "traktene". Om det ble is på gutta allikevel vites ikke. Bildet ble i alle fall sendt til guttas mormor som da bodde på Vinstra.

Gutta på bildet er fra venstre Harry (1920-95), Odd (1923-28) og Ragnar Pettersen (1917-99). Det er tatt ved trikkeholdeplassen på Etterstad, altså endestasjonen for Vålerengatrikken.

Vi fikk bildet fra Terje Pettersen

Velkommen til bydelsvandring 14. juni kl 18.00.

Viktig informasjon! Se siste side.

Leder'n har ordet!

Fra grammofooner til jernbane

På medlemsmøtet vårt i april klarte Kjell-Vidar Olsen å dra fullt hus med sin flotte grammofoonpresentasjon i det nye møtelokalet i annen etasje på Galgeberg 2. Med tendenser til allsang da de mest kjente platene ble spilt, samt dans på kjøkkenet, skulle det tyde på at også gjenhøret med gamle grammofoonslagere falt i smak hos de frammøtte. Selv om huset foreløpig ikke er ferdig restaurert, må vi jo berømme Bydel Gamle Oslo for å ha skaffet området et flott lokale. Det er hyggelig at det gamle, ærverdige huset her ved Galgeberget er blitt tatt vare på og kan være til glede for beboerne i bydelen. Strategisk beliggenhet har det også her midt mellom Gamlebyen, Kampen og Vålerenga. Vi får i hvertfall håpe at de lykkes med å leie ut lokalet og at beboere og andre er flinke til å bruke huset. Historielaget skal som tidligere nevnt, teste hvordan det egner seg som galleri ved høstens fotoutstilling. Den går av stabelen andre helga i oktober, så kryss av i almanakken.

Vålerenga Historielag er imidlertid ikke ferdig med programmet for første halvår. En av de største begivenhetene i løpet av året er bydelsvandringa. Den står for tur allerede mandag 14. juni. I og med at Vålerenga Vel har lagt den årlige parkfesten til helga rett før denne mandagen, burde også de som møter fram på den, få beskjed om vårt arrangement.

I år var det mest naturlig for oss å rette oppmerksomheten mot jernbanen. Neppe noe annet som har skjedd på Vålerenga de siste 150 årene, har hatt så stor betydning for området som nettopp bygginga av den. Kanskje med unntak av bedriften Kværner, da. Jernbanen har ført til både bosetting og arbeid for et betydelig antall mennesker her. Ikke mange tenker over at de reiser gjennom

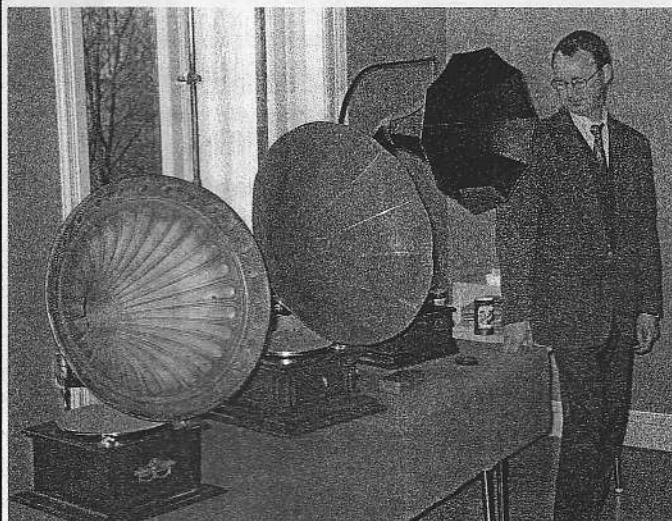

Vålerenga når de tar toget enten de skal til Trondheim, Gjøvik eller Gardermoen, og tidligere også når de skulle til Bergen. Det har seg da også slik at landets første jernbanelinje til Eidsvoll ble anlagt her for i år akkurat 150 år siden. I tillegg har det vært persontransport på Nordbanen (nå bedre kjent som Gjøvikbanen) i 100 år. Disse jubileene må vi jo markere på vår måte.

Det har tatt oss litt tid å legge opp denne turen. Heldigvis har vi fått hjelp fra NSB. En av de ivrige pensjonistene i bedriften, tidligere togdriftssjef Birger Karlsen, er så snill at han blir med oss denne kvelden. Dette er vi veldig glade for da våre kunnskaper om jernbane og tog ikke strekker til i en slik anledning. Vi krysser fingrene for fint vær og ønsker velkommen til "Jernbanelangs på Vålerenga".

Samtidig vil jeg på vegne av styret få ønske dere en flott sommer. Vi sees igjen til høsten for nye arrangementer i historielaget vårt.

Even Haugseth

Gammel lastebil

Evy Bjerklund visste noe om bilen som var avbildet. Det er en Federal 1919. Karbitlyktene ble byttet. Eieren het Anders og bodde i Herslebs gate 6. Han kjørte takstein og murstein for Thiis & Co.

Bilen var med i filmen "Gategutter" hvor den kjørte kokos som gutta stjal på brygga. Denne filmen var bl.a. Pål Bang-Hansen med i.

"KOM SKAL VI SPELLE GRAMMOFON" Bjørg Staal

Vårens medlemsmøte 26. april ble holdt i musikens tegn. Historielaget ønsket velkommen til Galgeberg 2 – det gamle, litt forfalne huset på Munkenga, som nå er bygd ut og restaurert. Bydel Gamle Oslo er eier av stedet, og i tillegg til å huse en barnehage, er det tilrettelagt for møtevirksomhet. Historielaget fikk leie 2. etasje, som består av 3 saler + kjøkken. Salene var forbundet med store døråpninger, og det var bra - for den største av salene ble stappfull ganske raskt og vi måtte ty til sidesalene for å få plass til alle som møtte fram.

Til tross for et gyselig regnvær kom det godt over 80 personer som ville være med "å spille gram-mofon".

Det ble en interessant og morsom kveld. Kjell-Vidar Olsen, hobbysamler av gamle spillekledenodier, hadde tatt med seg et rikt utvalg fra samlingen sin.

Thomas A. Edison var tidlig ute med sin oppfinnelse av fonografen. Her ble lyden spilt inn på en voksrull, som igjen ble avspilt via fonografen. Omtrent på samme tid som denne oppfinnelsen fant sted konstruerte franskmannen Charles Pathé sin spillemaskin som ble kalt pathèfon. På denne ble platene spilt innenfra og utover, altså motsatt av en vanlig gram-mofonplate. Deltakerne fikk høre meget gamle innspillinger både på fonograf og pathèfon. Utrolig nok var kvaliteten bra på disse over 100 år gamle voksruller/plater. Amerikanske innspillinger med sangerne Klausen og Erik Bye senior, og gamle musical-opptak fra England var meget hørbare. På gamle sveivegrammofoner med tut fikk en høre Hauk Aabel og Einar Sissener med flere, og fra et "moderne" radiokabinett fra før krigen sang både Book Jensen, Leif Juster og Olav Werner.

I tillegg til å presentere spillemaskinene og musikken, ga Leif-Vidar Olsen oss en flott historisk innføring i kveldens emne.

Stemningen på møtet var kjempeflott og mange kjente igjen de gamle platene og sang og nynnet med.

Even Haugseth takket Leif-Vidar Olsen for at han stilte opp hos oss. Takk fikk også Anne Teppen som tok jobben som sjåfør for Olsen.

Og så ble det tid til en kaffekopp og ei vaffelplate. Takk for frammøtet.

Over 80 tilskuere fant veien til Galgeberg 2

Kjell-Vidar Olsen med sine gamle klenodier

Tutgramofon og fonograf med bra lyd

Erindringer fra oppveksttiden på Vålerenga i 30-årene,

Tross relativ stor arbeidsløshet med tilhørende smalhans for mange familier, preges barndomstiden av glede og optimisme. Undertegnede opplevde denne tiden sammen med 2 yngre brødre samt mange andre kamerater som en ganske lykkelig periode, med mange rike opplevelser fra det varierte miljøet på Vålerenga.

Noen direkte fattigdom var det vel svært lite av, selv om vi barna nok måtte unnvære de fleste av tingene vi i dag anser som selvfølgelige,- som sykler, fotballutstyr, vintersportsutstyr m.m. Selv hadde undertegnede imidlertid en sparksykkel, en doning som minner mye om de moderniserte utgaver av denne som flere av Vålerengbarna fryder seg med i dag!

Trass pengemangelen blant arbeidsløse greide mange av disse å fremskaffe midler til sprit og øl. Og disse varer ble ofte nydt i "rankeområdet" på teglverket ved Nygård. Der var det iflg. våre foreldre,- "slemme menner" som vi burde holde oss unna! Men det rådet fulgte nok mange av oss ikke, og det var ganske spennende å gå på jakt etter slike,- ofte syngende berusede. Disse hadde da også en fenomenal evne til å gjøre seg det så bekvemt som mulig,- som f.eks. å benke seg sammen i rommet rundt teglbrenningsovnene!

Men mange av Vålerengas menn tok seg ikke slikt bry! De benyttet seg ganske enkelt av fortauet, f.eks. på hjørnet av Sveriges gate og Islands gate,- der den matroneaktige innehaver av melkebutikken var en grei leverandør av atskillige "langpils" til herrere utenfor!

Vi ungene hadde ofte moro av å se hvorledes flere av disse gutta, hvorav flere sikkert hadde et arbeid som ga lønn, på fredag ettermiddag,- bombastisk og tildels "noe brutalt",- ble hentet hjem av sinte koner som opplagt ville hindre at de surt ervervede kroner skulle gå til tøys og fyll!

Forøvrig var politiet ikke nådig mot såkalte krenkelser av ro og orden, som det het,- og mange ble hentet av lovmakta selv om de bare hadde tatt seg en støyt under høyspentmastene på Etterstad! Og ungene hadde det herlig moro under slike arrestasjoner! Da en av de arresterte skrek opp: "Jeg vil ikke på råstua"!, (les. den gamle politistasjonen i Rådhusgata), - svarte politimannen barskt: Når

du vil ha det så godt, så skal du få det så godt!" Dermed satte vi unger i med taktfast: "Når du vil ha det så godt, så får du få det så godt!"

"Hysj på dere unger, ellers skal dere få bli med," ropte politiet! Men det hjalp ikke, vi bare fortsatte med reglen! Nå var det ikke bare å bli arrestert for slikt, for gjentok det seg,- hadde vedkommende store muligheter for å havne på "Jedern",- dvs. statens arbeidskoloni på Jæren.

Skolen ble etterhvert ganske dominerende i vårt barneliv. Lærerpersonele med vaktmester Ryden i spissen, foretok jevnlig "inspeksjoner" i nærmiljøet, dette da i funksjoner som leke- og veiledningsfigurer med positiv virkning mot visse uromomenter blant ungene. Slike urotyper skulle skolen ganske snart komme i kontakt med etter innskrivningen og elevopptakene sesongen etter. En av disse mer voldelige guttene, fant på litt av hvert,- bl.a. avtvang vedkommende oss "mer snillere barn",- 10 øre for å slippe oss ut av skolegården!

Den store lekeplassen ved siden av skolen, ga et sammensatt bilde av ulike oppvekstforhold bak barnas opptreden der. Noen skulle absolutt ha kommandoen! F.eks. gjaldt dette ved bassenget, der mange som skulle prøve sine båter av ulike slag,- først måtte la "sjefen" prøve farkostene! En slags rangordning var temmelig uformelt oppsatt for bruken av slenghuska, karusellen og de andre lekeapparatene som dompehusker o.l. Undertegnede husker at flere av disse dominantene også senere gjorde seg gjeldene i skoletiden.

Mange av Vålerengas barn var på feriekolonier om sommeren. Tilsynslærerinne frk. Nilsen hadde nok en finger med i det forarbeidet som ble utført fra skolens side. Koloniene lå på Slagen ved Tønsberg, på Hudøy i Oslofjorden, på Sesvoll ved Dal/Eidsvoll, - og flere andre steder på Østlandet.

Livet på feriekoloniene var fantastisk! God og sunn mat, rike fritidsopplevelser langs sjøen og badeplassene, velorganiserte leker - ofte under ledelse av barna selv,- preget ukene på Vesta, Hygea, Nora, Gjæa, Tesen, Banken og Hagalokka,- og hva de nå hette alle sammen!

Man lærte å svømme, drive orienteringsløp, bygge flåter, hytter, og drive med mange andre lek-

fram til krigsutbruddet i 1940 - og en viss tid etter dette.

orienterte og kameratskapsutviklende tiltak.

Så når vi alle omsider måtte reise hjem igjen, med skipene Jarlsberg og Horten,- var nok stemningen laber. Men slike følelser fortok seg fort, for det var da også moro å komme hjem til Vålerenga igjen ! Vi hadde parken, hele Etterstad,- både den "store og lille",- vi hadde strekningen langs Loelva, der man drev med kanoer o.l.

Vålerenga var faktisk litt av et ønskested for barn på den tiden. Allerede i begynnelsen av 1939, ble det imidlertid klart at man forberedte seg på at det kunne bli krig, med evakuering, rasjonering og annen elendighet. Lærerne Sverre S. Amundsen, Hespel, Karlsrud og Lea, var sammen med utrettelige tilsynslærerinne frk. Nilsen, stadig på farten rundt i klassene for å orientere oss om alt av viktighet for disse dystre aspektene ! Hun pekte bl.a. på at skolen ikke var bombesikker, og ikke kirken heller!

Også skolestyreren Herdis Holmboe tok del i disse orienteringene. Hun hadde med seg et kart over Vålerenga, der alle opprettede tilfluktsrom var avmerket, pluss de steder hvor slike skulle komme. Et av de sistnevnte eksisterer ennå, ved parken vis a` vis hjørnet Hjaltslandsbakken / Islands gate!

Forøverig fortsatte livet som før, tross de mer og mer illevarslende avisoverskriftene! på dag, kvelds- og nattid ble det holdt fly- og luftvernøvelser, og den nifse sirenelåten ble etterhvert ganske kjent for oss.

Månedene før 9. april forløp imidlertid ganske vanlig. Barna gikk på ski, og de som ikke hadde slikt utstyr,- fikk låne disse av skolen. Om natten 9.april ble man vekket av sirenehyl igjen, og antok vel at det var øvelser som tidligere. Men nei, denne gangen var det alvor, og da flyalarmen gikk kl.08 om morgenen, varte det ikke lenge før himmelen nærmest dirret av flymotorlåt !

Mange lurte nok på hva det hele skulle bety, og forklaringen kom allerede et par dager etter. Da kom mange militære tyske formasjoner til Vålerenga! Det var en mengde hester, lastebiler, motorsykler, diverse våpen, tyngre skyts o.l.

Vålerenga skole ble nærmest omgående okkupert! Først bare av befalsgrupper,- men senere av troppeavdelinger. Det ble sendt budstikker til oss fra skolen som informerte om at andre klasserom ville bli

søkt ervervet.

Imidlertid reiste mange familier vekk fra byen, ikke minst i forbindelse med ryktene om at hele byen skulle bombes av britiske fly! Utover i mai måned var imidlertid de fleste av oss tilbake igjen, og flere klasserom var stilt til rådighet. Bl.a. ble prestegården tatt i bruk,- der Lærer Sverre S. Amundsen stilte i sjakett på 17.mai,- for som han sa,- for å ære vår nasjonaldag!

Tilsynelatende ble det et ganske godt forhold mellom soldatene og befolkningen. Tyskere betalte ungene noen mynter for at de skulle gå i butikken for seg,- f.eks. til Tytingvåg på hjørnet av Orknøygata og Islands gate. Det gikk i øl, sjokolade og meierismør etc, og snart begynte det å bli knapphet på slike varer!

Denne handletrafikken ble det imidlertid snart slutt på. Man mottok paroler om at ungene burde frarådes å drive med slikt! Fra høsten 1940 flyttet under tegnede fra Vålerenga, og livet ble ganske annerledes enn tidligere!

Minnene fra en fin oppvekstid vil vare ved så lenge hjertet slår!

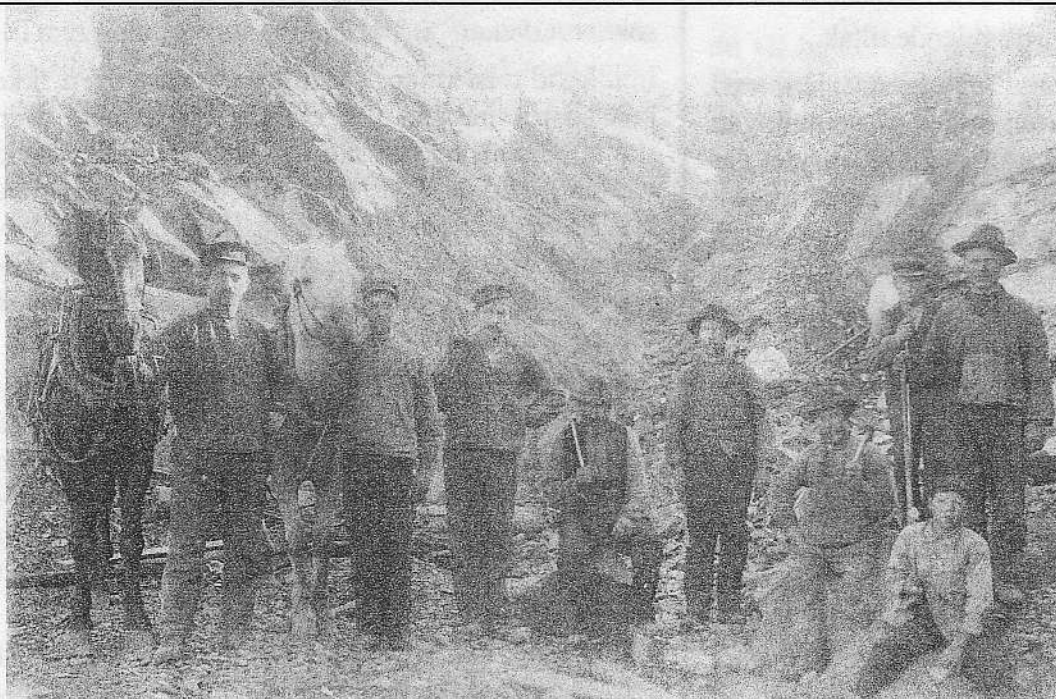
Odvar Horne.

Oppvekstadresse på Vålerenga : Etterstadgata 17.

Etterstadgata med nr 17 til høyre

Arbeidet med Gjøvikbanen gjør at to familier møtes og en ny

Et utrolig flott bilde som viser arbeidet med skjæringa. Vognmann Harald Ludvig Pettersen til venstre med hest.

Utlånt av Terje Pettersen

Det hele starta med at vi mottok fra Terje Pettersen en ringperm med 153 maskinskrevne sider og spørsmål om dette var av interesse for oss.

Over sto det "Ole Petter Hansens Dagbok". Jeg skjønte etter få sider at dette var en sterk skildring av et liv som anleggsarbeider ved jernbanen fra slutten av 1800- tallet til etter andre verdenskrig.

Det var vel litt tilfeldig at Ole Petter Hansen (født 1880) havnet på Vålerenga etter flere steder. Skildringen gir oss et godt bilde av forholda på den tida Gjøvikbanen ble bygd og hvordan anleggsarbeiderne levde. Jeg har valgt å ta med et stykke av dette uten å rette noe:

Er kommet frem og er ute på Jernbanetorvet. Her stoppet jeg og viste ikke riktig hvor jeg skulle gå med den siste femmeren. Jeg bestemte meg for å gå op på Vålerenga. Hvis jeg fik arbeide på Gjøvikbanen eller hovedbanens utvidelse måtte jeg bo der jeg fik arbeide i nærheten. Her ville jeg forsøke å få leid kost og lossi. Nå kom jeg forbi en jødebutikk "Natan". Der var det et vindu hvor det var utstilt mange luer. Gik ind og kjøpte mig ei lue for kr. 1,40. Takk, kr 3,60 tilbake. Ja, nå er det kost og lossi som mangler tenkte jeg, og gikk videre. I farten tenkte jeg ikke på det viktigste, og det var jo arbeide som manglet. Jeg gikk Sveigårds gt. oppover. Dette var lenge før det blev

trikk til Etterstad. – Da jeg kom til Galgeberg tok jeg mig en liten pause. Hvor skal jeg gå for å finne meg lossi? Det begyndte å lakke mot kveld, og jeg ver nesten redd for at jeg skulle gå ute i nat. Da jeg i 1894 var hos min onkel hadde jeg også vært på den kant av byen. Jeg var jo ikke her så mye at jeg var noe kjendt. Strømsveien gikk ret frem, men jeg valgte å gå tilhøire og komme bort i Vålereng gt. Jeg husket at den gik paralelt med Strømsveien. Nå gikk jeg forholdsvis og så mig godt omkring efter eventuelle kjendte. Mange av dem jeg hadde arbeidet sammen med var reist hit for å søke arbeide her. Jeg fortsatte Vålereng gt. helt op i Etterstad gt. Gik tilhøire og ned Danmarks gt. Det var ingen kjendte å se. Jeg visste at det arbeidet mange mann i Etterstadskjæringa. Det var stor en fjeldskjæring og at de der arbeidet fra begge ender og i tre høider, og i hver høide 2 skift. Hvert skift arbeidet 4 timer og var fri i åtte timer. Dette blir mange mann hvorav 2/3 er fri til enhver tid. Jeg møtte mange som jeg så var anleggsfolk, men ingen kjendte. Da dette ikke lyktes var jeg nødt til å snakke til noe av dem jeg anså for å arbeide på anleggene. Alle de jeg snakket med mente det var vanskelig med lossi og ingen kunne gi meg anvisning. Det er blitt kveld og jeg er forberedt på å gå ute i nat. Da jeg gikk bort over Sveriges gt., traff jeg en mann som jeg drog kjendsel på,

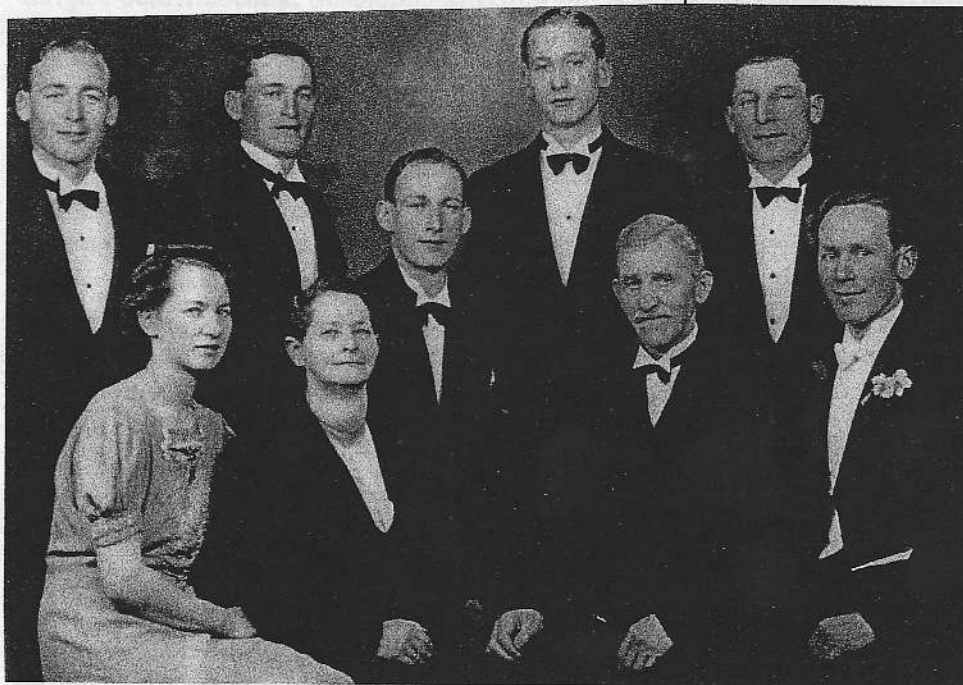
Vålerengfamilie oppstår.

Knut Roar Westbye

og snakket til ham. Det var en Trøndergut som arbeidet på celluloseanlegget da jeg var der. Jeg spurte om ha kunne si mig hvor jeg skulle gå for å få lossi. Jeg bor her i gården hvor vi er tre mann på et rom og det er plads til en til. Manden som jeg bor hos og de andre 2 arbeider i Etterstad, men jeg er på dobbeltsporet. Jeg skal bli med dig ind og du er sikker på å få lossi her. Vi betaler kr. 9,- i uka for kost og lossi, og bor i 1 ste etg. I anden bor foruten 2 voksne sønner, 6 mann som arbeider på Etterstad. De får kost og lossi for kr. 8 i uka. Det er bedre mat der jeg bor slik at vi synes der er billig. Vi gikk ind og jeg fikk bo her. Nå måtte jeg krympe lossiet ved å spandere noe. Da sa jeg til trønderen: Det er muligens for sent, men jeg skal spandere 12 hele øl hvis noen av dere kan få tak i det. Det skal jeg klare, sa han. Det var bare 19 øre for hele bayer den gang og det blev kr. 2,28, og nå hadde jeg igjen kr. 1,32 og er arbeidsløs. Det blir til smus for den kostet den gang bare 15 øre pakka. – Alle her har rådet meg til å søke dobbeltsporets kontor først. De forteller at det er bedre fortjeneste der.. Men det nytter ikke å slutte på Gjøvikbanen for å gå dit, for den får ikke noe arbeide der før det er gått lang tid siden du sluttet. – Jeg har nå fått arbeide og kom i samme lag som trønderen. Her begynte jeg den 22. juli 1899. Det var jordskjæring med stolpeleire og blåoms i bund. Her er det

for det meste sideskjæringer og det var slik jeg fikk arbeide. Vi har lang og tung mot-trilling. Stigningen på banen er 1:35 opover mot Bryn st. Det er 8 mann i laget, formanden er fra Gudbrandsdalen. Det er 33 gutter, en av dem er på min alder, de andre 2 lit ældre. Vi har med oss frokost og så er det så vidt vi rekker hjem til middag.. Det er tungt arbeide og jeg tviler på om jeg klarer mig. Jeg sliter alt jeg kan for jeg mangler den nødvendige trening for dette arbeidet. Det er slik ved anleggene ennå at den som kommer ny skal prøves. Tempoet blir satt op for å se hvor mye den nye tåler. Da de andre har trening er det vanskelig for en ny å klare sig. Jeg henger i alt jeg orker og mere til for jeg vet at det blir slutt på dette tempoet når jeg har bestått prøven.

I 1900 bor Ole Petter med sin mor, far og søsken i Vålerenggata 23. Faren jobber på Ofotbanen. Hans søster Hilda (født 1869) gifter seg i 1909 (Vålerenga kirke) med vognmann Harald Ludvig Pettersen (født 1878) de får etter hvert 8 barn. Haralds far Hans Petter flyttet fra Nittedal til Grønvold da fyrstikkfabrikken flyttet. Harald og Hilda bor en kort stund i Strømsveien 21, så Odalsgata 3, og fra 1911 er de bosatt i Hedemarksgata 3 hvor de bor til 1943/44.

Familien Pettersen bodde i Hedemarksgata 3 fra 1911 til 1944. Bak fra venstre: Ragnar (1917-99), Thorolf (1910-96), Harry (1920-95), Odd (1923-1998), Hans (1906-88). Foran fra venstre: Ingrid (1912-2000), mor Hilda (1886-1969), far Harald (1878-1955), Ivar (1909-84) var brudgom og bildet ble tatt 3/4 1943. Bildet utlånt av Terje Pettersen, sønn av Ragnar.

Jeg heter Vera Fribo og er født Thoresen, min far het Helge Alf Thoresen f: 130712 sønn av Birger Thomas Thoresen som var sønn av Johan og Aszora Thoresen født Slåmodt, begge født i 1853. Hun kommer fra området nede ved Oslo legevakt. Det finnes en liten gatestump der nede som kalles Slåmodtgangen, den går fra legevakta ned til Akerselva.

De flyttet fra Ullensaker til Oslo på slutten av 1890 tallet.

De hadde 6 barn:

Inga f:1881, Minda, Lindis flyttet til USA, Eigil, Daniel f:1887 og Birger f:1884

Min oldefar startet kolonialforretning i Totengata 1 og en tid drev datteren hans Minda også forretning i Totengata 2. Jeg har hatt ett bilde av begge husene med navnet til begge på, men jeg er ikke i stand til å finne det nå, har lett.

Min farmor døde tidlig, så de tre guttene ble boende sammen i Totengata 1 og drev forretningen sammen. Eigil var utdannet ingeniør, min farfar var kokk. Daniel tror jeg ble i forretningen hele sitt liv, men han var flink til å kjøpe alle ting billig og selge dyrt, så han tjente gode penger.

Det fremkommer av testamentet til min farfar at de tre guttene eide nr 15 og nr 1 eide alle 6.

Daniel eide nesten alle husene i Totengata en periode (han fortalte at det var kun nr 2 og 5 han ikke eide) Det som var tragisk var at området ble

regulert, jeg tror det var i 1938, og da fikk de kun erstatning ved brann eller lignende etter 1938 standard (dette har jeg fra grandonkel Daniel.) Derfor ble ikke de fleste husene vedlikeholdt. De flotteste husene jeg husker var 1 og 2 som hadde neste lik fasade før nr 2 brant, og nr 8 var et staselig hus med svalganger inn mot gården. I nr 3 var det staller, men det tror jeg også det var i nr 15. Min grandonkel Daniel drev vognmannsforretning i mellomkrigstiden , og på det meste hadde han 42 hester på stallen. Dette har jeg fra min far som også kjørte en del for sin onkel.

Når Daniel døde i 1970 var han en meget rik mann, noe som fremkommer av testamentet. Alle de 5 søsken som ble igjen i Norge hadde formue og var godt situert økonomisk, men Lindis som flyttet til Fargo i Nord Dakota hadde det ganske vanskelig økonomisk, og fikk hjelp hjemmefra ganske ofte. Dette har jeg fra Daniel.

Min farfar og oldefar var slanke staselige herrer, men onkel Daniel var tykk.

Daniel var veldig gjerrig, hadde ingenting å gi bort, bytta bort øl mot stampelapper sånn skaffa han seg dresser og briller og andre ting.

De hadde en dame hos seg (Sussy kalte vi henne) som stelte huset, hun begynte da hun var 16 år og ble der til onkel Daniel døde, men ble boende i Totengata noen år til.

Nå med riktig bilde.

Forsøksklasse!

Klasse 5A ved Vålerenga skole 1947-48 var den første klassen i Norge som begynte med formskrift. Frk. Eriksen var forsøkslærerinne. Bøkene til alle jentene ble lagt fram for bedømming av en komité av lærere. Det ble bevist at selv om alle jentene skrev formskrift, ble det ikke likt.

Takk til Karin Boklund

Sogneprest Einar Gelius og en del "gubber" i konfirmantsalen

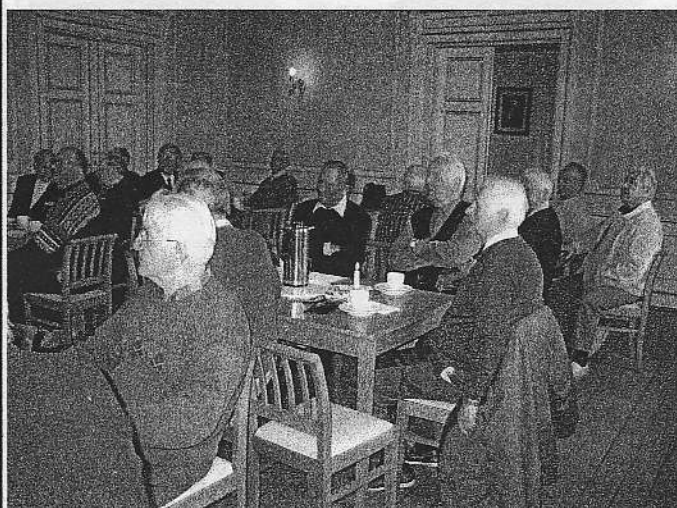
I 1973 ble Gubbelaget i Vålerenga kirke startet. Daværende Sogneprest Johnsen inviterte gamle-kara inn på kaffe. Han hadde da observert at de satt på benkene utafor i all slags vær og syntes at det var bra å benytte lokalet som fantes. Sjøl kjente jeg pastor Johnsen godt fra min tid på Vahl skole hvor han var lektor.

Siden har det vært slik med månedlige møter, vanligvis siste onsdag i hver måned klokka 12.00. Spleis på kaffe og rundstykker. Det blir også arrangert bedriftsbesøk, bussturer, foredrag og mye annet. Det var faktisk VIFs nestor Ivar Michalsen (døde tidligere i år 91 år) som bidro til at jeg begynte å gå der. Dette er åpent for alle eldre menn (ikke kjønnskotert) og det er ingen krav til tilhø-

righet i Vålerenga eller kirka.

Møtene har gitt meg mange gode historier fra Vålerenga og jeg håper at flere vil delta.

Om barn og leketradisjoner. Anne Teppen

Noen har samlet stoff om barnetradisjoner og gitt ut bøker. Den mest kjente er Åse Enerstvedt som forfattet «Kongen over gata» Den kan du låne på biblioteket i Oslo. Liv Kari Tønnessen har skrevet «Slik levde småbarna før». Jeg vil også nevne «Aska Laska Latus» sangleker fra Tromsø av Sonja Westrheim og Torunn Ovanger, og «Sett deg opp i kørja.....og andre sangleker» samlet av Ingeborg Sevaldson. Mange av de sangleker jeg ikke husket, har jeg funnet i bøkene nevnt ovenfor.

Danseleker

HER ER A`POMPIA

I denne sangen hopper man sidelengs frem og tilbake, stopper opp ved «her er a`pompia» og vrikker på rumpa.

Skipet som jeg seiler med, det heter Laila som du vet

Det seiler over havet, det seiler over bøljan blå.

Her er a`Pompia, her er a`Pompia.

Skipet ligger klart, her er a`Pompia,

Her er a`Pompia.

Har du vondt i magan, så smør deg inn med parafin,

og hjelper ikke parafin, så hjelper inga væl`as ting.

Her er a`Pompia, her er a`Pompia.

Skipet ligger klart, her er a`Pompia.

I de fleste sanglekene hopper man sidelengs frem og tilbake, men i den neste sangen går man frem mot den man velger av deltakerene og rygger tilbake, mens den utvalgte følger med.

Du Tove vil du ride på livets brede landevei med Ola på din side.— Svar ja eller nei.

Nei jeg vil ikke ride på livets brede landevei med Ola på min side.— Nei det vil ikke jeg.

Du Tove vil du ride på livets brede landevei med Terje på din side.— Svar ja eller nei.

Ja jeg vil gjerne ride på livets brede landevei med Terje på min side.— Ja det vil gjerne jeg.

UTE PÅ ISEN

Ute på isen der så jeg det røk

det var a`Toril som kokte grøt

Kjelen var rusten og grøten rant ut.

Så kom han Erik med vaskeklut.

Å du min kjære lille Erik

med deg vil jeg leve, med deg vil jeg dø

Å du min kjære lille Erik

med deg vil jeg leve, med deg vil jeg dø.

Toril hu la seg på sofa`n sin

så kom han Erik og kyss`a på munn

Å kjære Erik hva ville du meg?

Jeg ville bare få kysse deg.

Å du min kjære lille Erik

med deg vil jeg leve, med deg vil jeg dø.

Å du min kjære lille Erik

med deg vil jeg leve, med deg vil jeg dø.

UT OG PLUKKE BLOMSTER

Ut og plukke blomster, ut og plukke bær,

Ellen er forlova så lita som a`er

Og Arne har a`elska og Arne har a`kjær ,
og Arne har a`kyssa både her og der.

På livets vei sa Arnemann til deg:

«Sett deg på en stein, så skal jeg rundkysse deg.»

Om barn.....

DET SUSER OG BRUSER I ALLE VERDENS LAND

Det suser og bruser i alle verdens land
for alle vil ha Wenche til kokke på Grand.
Å nei, sier Wenche, det går ikke an,
for jeg må være hjem`og passe Torbjørn lit-
tegrann.

Du Wenche, du Wenche, du er ikke grei
til alle dine friere sier du nei.
Men så kommer Torbjørn som du holder a`,
så sier du bare ja, ja, ja.

Fortsettelse fra boka "Slik levde småbarna før" av
Liv Kari Tønnessen. Forklaring på lekens betyd-
ning. Denne serien startet i forrige nummer.

BLINDEBUKK

Blindebukk finnes i forskjellige utgaver og er
kjent fra bilder helt fra middelalderen. Der er ofte
hele hodet innsurret, muligens i dyreskinn. For
folketroen var veien til en djevlskikkelse nærlig-
gende. Kanskje kan leken føres tilbake til
forkristne riter med deltakere i dyremaske. I alle
fall har leken en enkel symbolfunksjon, der den
farlige, som vil ta oss, er relativt lett å lure.

HOPPE PARADIS

Hoppe paradis er kanskje bare vel hundre år gam-
mel som lek i norden, men har en svært lang his-
torie.

Leken var kjent i Rom i antikken, og er nå utbredt
over store deler av verden. Allerede navnet anty-
der et religiøst symbolinnhold. I Østerrike heter
leken Tempelhupfen, i gamle norsksvenske gren-
seområder Hoppe til himmelen. Ofte har spesielle
ruter, særlig den øverste eller innerste, betegnel-
sen som døden, himmelen eller helvete.

Den mest opprinnelige formen har kanskje vært
labyrinten eller spiralformen. Den har klare paral-
leller i et verdensomfattende religiøst symbol-

språk: Når en hopper framover i labyrintens spi-
ral, er veien innover dødsveien og utover
livsveien.

Mest alminnelig er imidlertid paradiformer som
minner om skisser av hus, og folkeminnegranske-
re mener at opprinnelsen er riss av gamle kirker,
ofte avsluttes de med kor øverst.

I neste utgave skal vi ta med ellinger

Ole, dole doff,
kinkliane koff,
koffliane birkebane
Ole, dole doff.
(fra Asker)

Marit Opsahl Grefberg og katten Tasse i
Etterstadgata 11A

Årgang 7 nr. 2

Et organ for
Vålerenga Historielag

Vålerenga Historielag

Hedmarksgata 2

0658 Oslo

Vålerenga Historielag på internett:

E-mail: vaalerenga.histlag@c2i.net

hjemmeside: <http://home.c2i.net/vaalhist>

Bankkonto: 0530 04 78222

Bøkene "Vålerenga – bydel med sjel", "Fra Sotahjørnet til Bohemen og Historielagets flotte kalender for 2004 er selvsagt å få kjøpt. Direkte hos Vålerenga Historielag, eller Kafe Eno, Vålerenga Blomster, "Såpa" og i bokhandelen på Fyrstikktorget!

Kr 399,-

Kr 250,-

Kr 60,-

Historielaget etterlyser:

- ⇒ Leksaker
- ⇒ Flere bilder
- ⇒ Flere historier
- ⇒ Flere gjenstander
- ⇒ Nye lokaler

Ta gjerne kontakt med oss. Alt er av interesse. Slik at vi kan få nye spennende objekter til utstillingen vår til høsten.

Leder: Even Haugseth
Nestleder: Knut Roar Westbye
Kasserer: Bjørn Granlund
Sekretær: Bjørg Staal
Styremedlem: Bjørn Arild Gjerdalen
Varamedlem: Arne Mustad Sørensen
Varamedlem: Unni Granlund

Arbeidsgrupper i historielaget:

Utgivelse av bildekalender:

Kontakt: Even Haugseth tlf. 22 57 01 66

Fotogruppe – fotografering, innsamling og avfotografering av bilder:

Kontakt: Bjørn Granlund tlf. 22 68 34 05

Idrettsgruppe – om bydelens idrettsmiljø

Kontakt: Bjørn Arild Gjerdalen tlf 90 91 92 50

Intervjugruppe – intervju interessante mennesker

Kontakt: Bjørg Staal tlf. 22 61 40 33

Medlemsavisa vår

Kontakt: Knut Roar Westbye tlf 22174884, mob 90831966

Epost: kroarb@online.no

Møtekalenderen

14. juni kl 18.00 bydelsvandring . Frammøte krysset St.Halvardsgate/Schweigaardsgate.

I anledning at jernbanen er 150 år arrangerer vi "Jernbanelangs på Vålerenga"

13. september kl 19.00 medlemsmøte. Sted: Eldresenteret i Hedmarksgata. Tron Øgrim vil snakke om arbeideropptøyer i slutten av 1800.

9.-10. oktober fotoutstilling i Galgeberg 2.

15. november kl 19.00 medlemsmøte

Det er en del medlemmer som ikke har betalt sitt medlemskap. Gjør dette nå, så slipper du å bli strøket. Du får mye igjen for medlemskapet!